



Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 20 maart 2008

Ons kenmerk HDAB2008006774

Onderwerp Aanvulling stand van zakenbrief Afghanistan: nazorg, *counter insurgency* opleiding en eigen vuur incident

Naar aanleiding van het verzoek van de Vaste Commissie voor Defensie (VCD) van 4 maart jl. (kenmerk 08-DEF-B-027) en in vervolg op de stand van zaken brief Afghanistan van 15 februari jl. (27 925, nr. 295), informeer ik u hierbij over de nazorg voor militairen en over het Amerikaanse aanbod voor *counter insurgency* opleidingen. Tevens ga ik in deze brief in op het verzoek van de VCD van 4 maart jl. de commissie schriftelijk te informeren over de datum waarop de diepgaande analyse van de CDS naar de incidenten met eigen vuur afgerond zal zijn (kenmerk 08-DEF-B-028).

Nazorg

Allereerst heeft de VCD gevraagd om aanvullende informatie over de nazorg voor onder andere de militairen die direct en indirect te maken hebben gehad met de eigenvuurincidenten in de nacht van 12 op 13 januari jl.. Hierbij wil ik verwijzen naar de brief van 30 maart 2006 (Kamerstuk 27 925, nr. 210), waarin de Kamer is geïnformeerd over de concrete zorg die wordt geboden voor, tijdens en na uitzendingen. Het gestelde in deze brief is nog steeds onverkort van toepassing. Op basis van ervaringen en evaluaties is de zorg sindsdien verder geoptimaliseerd. Deze zorg geldt vanzelfsprekend ook voor de militairen die betrokken waren bij de eigenvuurincidenten.



Defensie

Defensie staat de nabestaanden van korporaal Aldert Poortema en soldaat Wesley Schol bij waar het gaat om de afwikkeling van financiële en administratieve zaken. Via een case-coördinator wordt zorg gedragen voor een zorgpakket op maat voor de nabestaanden. Dit zorgpakket bestaat uit psychosociale hulp, informatie over rechtspositie en vergoedingen en informatie over de eventuele behoefte van de nabestaanden om betrokken te worden bij herdenkingen. De nabestaanden zijn uitgebreid geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek van de Commandant der Strijdkrachten (CDS) naar de eigenvuurincidenten. Uiteraard worden zij eveneens geïnformeerd over de uitkomsten van de diepgaande vervolganalyse van de CDS naar de achterliggende oorzaken van het incident.

Soldaat Marc van de Kuilen bevindt zich momenteel in het Militair Revalidatie Centrum in Doorn. Uiteraard wordt hem alle benodigde medische zorg ter beschikking gesteld om hem zo goed mogelijk te laten herstellen. Het Bedrijfsmaatschappelijk werk en de case-coördinator ondersteunen soldaat Van de Kuilen bij de niet-medische zorg zoals reïntegratie en financiële aanspraken.

Een ander belangrijk onderdeel van de nazorg heeft betrekking op de eenheden van de betrokken militairen. Direct na de incidenten zijn er gesprekken geweest binnen de eenheid. In het missiegebied kan elke militair terecht bij hulpverleners uit het Sociaal Medisch Team. Dit team bestaat onder andere uit de commandant, een arts, een psycholoog, een geestelijk verzorger en een bedrijfsmaatschappelijk werker. De capaciteit van de zorgverlening ter plaatse is voldoende. Indien nodig worden bij incidenten op zeer korte termijn extra hulpverleners naar het gebied gestuurd, wat in dit geval echter niet aan de orde is geweest. Tijdens de adaptatieperiode op Kreta worden onder begeleiding van hulpverleners individuele en groeps gesprekken gehouden. Ook zullen eenheden na terugkeer langer bij elkaar worden gehouden dan voorheen. Indien nodig wordt de zorg- en hulpverlening voortgezet in Nederland bij het Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk of bij de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Bij terugkeer in Nederland vindt na circa drie maanden een terugkeergesprek plaats waarbij in dit geval uitdrukkelijk aandacht zal zijn voor de incidenten. Na circa zes maanden wordt een vragenlijst aan de militairen en het thuisfront toegestuurd. Indien er signalen zijn dat er een zorgbehoefte bestaat, zal passende zorg worden aangeboden.



Counter insurgency-opleiding

De VCD vroeg in de procedurevergadering van 4 maart jl. tevens om nadere informatie over het aanbod van de Amerikaanse minister Gates voor *counter insurgency* opleidingen. Meer precies doelde minister Gates op de mogelijkheid voor landen om voor *counter insurgency* training gebruik te maken van het *Combat Manoeuvre Training Centre* in Hohenfels, Duitsland. In dit trainingscentrum van de Amerikaanse landmacht worden militairen getraind voor uitzendingen. Minister Gates deed dit aanbod naar aanleiding van zijn opmerking dat de Navo als geheel geen historie heeft in het uitvoeren van zogeheten *counter insurgency* operaties, terwijl het wel van belang is dat de landen goed opgeleide en toegeruste *Operational Mentoring and Liaison Teams* (OMLT's) leveren voor Afghanistan. Een betere opleiding op dit gebied kan volgens minister Gates het succes van de Navo bij het trainen van het Afghaanse leger en de Afghaanse politie vergroten.

Ik verwelkom het aanbod van minister Gates, omdat landen alle ter beschikking staande middelen moeten kunnen benutten om hun OMLT's zo goed mogelijk voor te bereiden op uitzendingen. Veel Navo-landen, waaronder Nederland, maken echter al gebruik van de trainingsfaciliteiten in Hohenfels. Minister Gates heeft deze mogelijkheid alleen nog eens extra onder de aandacht willen brengen.

Het Nederlands OMLT-personeel volgt na de gebruikelijke nationale trainingen, waarin ook aandacht wordt besteed aan *counter insurgency*, een drieweekse *predeployment* training op het *Joint Multinational Readiness Centre* in Hohenfels. Dit centrum is een onderdeel van het *Combat Manoeuvre Training Centre*. *Counter insurgency* is een van de onderwerpen die bij de training aan bod komen. Onlangs is een grotere tweeweekse multinationale oefening gehouden, waarin 73 Afghaanse soldaten en politieagenten werden getraind in operationele tactieken en samen oefenden met militairen uit Canada, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk. Dit soort oefeningen vergroot de interoperabiliteit en de standaardisering van procedures binnen de Navo en leidt tegelijkertijd Afghaanse eenheden op. Na afronding van de training in Hohenfels vertrekt het OMLT-personeel naar Afghanistan, waar het een driedaagse introductie cursus volgt op een militair trainingscentrum in Kabul. Ook hier wordt aandacht besteed aan *counter insurgency*. Voordat een OMLT



Defensie

zelfstandig kan gaan werken moet het worden gevalideerd volgens de daarvoor opgestelde Navo-criteria.

Naast het trainingscentrum in Hohenfels kunnen (hogere) Navo-militairen gebruik maken van het *Counter Insurgency Centre* in Fort Leavenworth in de Verenigde Staten. Dit is de denktank voor de Amerikaanse landmacht en de mariniers op het gebied van *counter insurgency*. Deelname aan workshops staat in beginsel open voor personeel uit alle Navo-landen. Er worden regelmatig workshops gegeven in andere Navo-landen.

Er bestaan dus voldoende trainingsmogelijkheden voor OMLT's. Daarbij mag duidelijk zijn dat niet alleen de VS relevante ervaring op *counter insurgency* gebied heeft. Naast nationale trainingen en opleidingen kunnen militairen terecht op Navo-scholen en worden regelmatig internationale oefeningen gehouden. Ook wordt kennis gedeeld in internationale workshops en seminars. De Navo heeft tot slot verschillende *Centres of Excellence* in Navo-landen en in Irak en Afghanistan, waar cursussen op *counter insurgency* gebied worden gegeven aan de coalitietroepen en aan Afghaanse en Iraakse militairen.

Tot slot kan worden opgemerkt dat het begrip *counter insurgency* niet door alle landen wordt gebruikt. In het ISAF-operatieplan van de Navo komt het begrip niet voor. Het doel van ISAF is de Afghaanse overheid in staat te stellen zijn gezag te vestigen in het hele land, het Afghaanse leger te ondersteunen en de veiligheid dermate te vergroten dat opbouw kan plaatsvinden. De Navo geeft voor deze activiteiten de voorkeur aan de term *Comprehensive Approach*. De nieuwe Amerikaanse *counter insurgency* strategie van oktober 2007, getiteld *Comprehensive approach to counter insurgency*, gaat ook steeds meer in deze richting. De nadruk ligt op bredere assistentie aan de Afghaanse en andere regeringen op het gebied van veiligheid, politiek en economie. Nederland volgt deze aanpak ook al langer, maar gebruikt hiervoor de term 3-D aanpak.

Schietincident met eigen vuur

In de brief van 19 februari jl. (27 935, nr. 296) heb ik u geïnformeerd over het onderzoek van de CDS naar de eigenvuurincidenten. Dit onderzoek, dat heeft geleid tot een stabiel beeld van de feiten, is klaar. Ook het eigen onderzoek van het Openbaar Ministerie (OM) naar de



Defensie

schietincidenten is inmiddels voltooid. Het OM heeft bekend gemaakt geen vervolging in te zullen stellen tegen de betrokken militairen.

In vervolg op zijn onderzoek zal de CDS een diepgaande analyse laten uitvoeren om vast te stellen of sprake is van achterliggende oorzaken die hebben geleid tot een situatie waarin de eigenvuurincidenten konden plaatsvinden. In de brief van 19 februari jl. heb ik gemeld dat de Kamer zal worden geïnformeerd over de resultaten van dit onderzoek. Er is geen einddatum voor het aanleveren van deze vervolganalyse van de CDS vastgesteld, aangezien zorgvuldigheid hier voor snelheid gaat. Indien nodig zullen op basis van de vervolganalyse van de CDS aanvullende maatregelen worden genomen. Zoals gemeld in mijn brief van 19 februari jl. zijn eind januari reeds maatregelen genomen om de kans op herhaling nog verder te verkleinen. Hoewel niet duidelijk is wanneer de analyse wordt afgerond, zal ik u in ieder geval voor het zomerreces informeren over de stand van zaken.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

E. van Middelkoop